

PYGMALION DRAMASINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK TAHLILI

Karimova Shirinxon Ne'matjon qizi

Namangan Davlat Chet Tillari Instituti

Tezis

Jorj Bernard Shouning "Pygmalion" dramasi til, sinfiy farqlar va shaxsiy taraqqiyot orqali ijtimoiy tuzumlardagi muammolarni ochib beradi. Asardagi Eliza obrazi orqali insoniy qadriyatlar tashqi ko'rinish yoki ijtimoiy mavqega emas, balki o'zlikni anglash va mustaqil fikrlashga bog'liq ekanligi ta'kidlanadi.

Thesis

George Bernard Shaw's "Pygmalion" exposes the flaws of social systems through themes like language, class disparity, and inner transformation. Eliza's character demonstrates that true human worth is determined not by social status or appearance, but by personal growth and self-realization.

Kalit so'zlar:Pygmalion, fonetika, sinfiy muammolar, Eliza, til, talaffuz, tengsizlik.

Annotatsiya. Ushbu maqola ingliz dramaturgiyasida muhim o'rin tutgan "Pygmalion" asarining ijtimoiy-psixologik jihatdan tahliliga bag'ishlangan. Asarda ko'tarilgan til asosidagi ijtimoiy tengsizlik, sinfiy tafovutlar hamda ayol shaxsining shakllanishi kabi masalalar muallif tomonidan o'rganiladi. Dramaturg Shouning ushbu asari bugungi kunda ham dolzarbligini yo'qotmagan, muhim ijtimoiy masalalarga e'tibor qaratgan durdona sifatida baholanadi.

Kirish

Jorj Bernard Shou (1856–1950) — ingliz dramaturgiyasi, falsafasi va publitsistikasi tarixida salmoqli iz qoldirgan ijodkorlardan biridir. Uning "Pygmalion" (1913) nomli sahna asari jamiyatdagi tilga oid muammolar, sinfiy tabaqalashuv va ayol obrazining o'zgarish jarayonini o'ziga xos tarzda ochib beradi. Ushbu drama orqali muallif patriarxal tizimni tanqid qilish barobarida, ayollar mustaqilligiga ham urg'u beradi.

Asarning qisqacha bayoni

Asar markazida oddiy gullar sotuvchisi Eliza Dullitl va fonetika professori Genri Xiggins o'rtasidagi ijtimoiy tajriba tasvirlanadi. Xiggins Elizani talaffuzi va nutqini o'zgartirish orqali uni yuqori tabaqadek tutib yurishga o'rgatadi. Bu tashqi o'zgarishlar Elizaning ichki dunyosiga ham ta'sir etib, uning shaxsiy o'sishiga sabab bo'ladi. Asar davomida Elizaning o'z qadr-qimmatini anglash yo'lidagi o'zgarishi orqali dramatik to'qnashuvlar vujudga keladi.

Ilmiy-psixologik tahlil

Dramada til ijtimoiy kuch vositasi sifatida namoyon bo‘ladi. Shou talaffuz va nutq madaniyatini jamiyatdagi tabaqalashtiruvchi asosiy mezon sifatida ko‘rsatadi. Eliza talaffuzini o‘zgartirishi bilan unga bo‘lgan ijtimoiy munosabat ham o‘zgaradi, bu esa til orqali inson emas, balki stereotiplarga asoslangan baholash mavjudligini aks ettiradi.

Gender masalasi ham asarda muhim o‘rin tutadi. Avvaliga itoatkor va bo‘ysunuvchi Eliza, asar yakunida mustaqil qaror qabul qila oladigan, jasoratli ayol sifatida tasvirlanadi. Bu orqali Shou patriarxal tizimni tanqid ostiga oladi va ayol shaxsining shakllanishini yuksak baholaydi.

Adabiy va tarixiy kontekst

Dramaning asosiy g‘oyasi yunon mifologiyasidagi haykaltarosh Pygmalion haqidagi afsonadan ilhomlangan. Shou ushbu mifologik syujetni zamonaviy jamiyat kontekstida qayta talqin qilib, odamning o‘zgarish va jamiyatdagi o‘rnini topish masalasiga yangicha yondashadi. "Pygmalion" Shouning boshqa dramalari – "Mrs. Warren’s Profession" va "Man and Superman" kabi asarlar bilan tematik jihatdan bog‘liq bo‘lib, ularning barchasida ayol erkinligi, tenglik va ijtimoiy adolat masalalari yoritiladi.

Xulosa

"Pygmalion" dramasi Shouning til va sinfiy ijtimoiy muammolarni chuqur psixologik tahlil bilan uyg‘unlashtirgan asarlaridan biridir. Elizaning obrazi bugungi zamonaviy ijtimoiy muhitda ham inson qadri, o‘zligini anglash va ijtimoiy tenglik yo‘lida kurash ramzi sifatida qadrlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- Shaw, G.B. "Pygmalion". Penguin Classics, 2003.
- Innes, C. "Modern British Drama: The Twentieth Century". Cambridge University Press, 2002.
- Holroyd, M. "Bernard Shaw: The One-Volume Definitive Edition". Vintage, 1998.
- Powell, K. "Women and Victorian Theatre". Cambridge University Press, 1997.
- Adams, M. "Sociolinguistics and the Politics of Language". Routledge, 2010.
- Хамдамов, Ш. "Жорж Бернард Шоу и жодиди ижтимоий танкид." "Филология масалалари", 2021.